

DOMOVINA

Štampa dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake peti vrste po 20 vin. za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krona, za četrt leta 2 kroni, katere naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Ravnopravnost po Stigerjevem načelu.

Celjski župan Stiger ima svoje posebne nazore o narodni ravnopravnosti. Ti nazori sicer niso njegova last, nego nekaka diktatura „skrivne zarote“. Saj vemo kdo gospodari!

V svoj frazasti govor ob prisegi je vpletel Stiger tudi pitijški izrek: „Nemški značaj mesta Celja hočem varovati, ne da bi se godile krivice drugi narodnosti.“ To bi se reklo z odkritosrčnimi besedami: „koze bomo spustili na vrt, ne da bi se provzročila škoda zelenjavi.“ Človek bi moral prifrčati v magistratno zbornico naravnost iz Afrike, da bi pripisoval županovim besedam drugačni pomen in namen, kakor je imel Stiger: s frazami smešiti zatirane Slovence.

Par dni pozneje je to Stiger sam potrdil. „Celjskemu Sokolu“ je poslal prepoved slavnosti 10letnice s tiranskim pristavkom, da se ne sme pokazati ta dan v Celju ne društvena obleka ne kakršnokoli narodno znamenje. Seveda je tudi za nas ta prepoved iste resnobe, kakor je bila Stigerjeva obljuba varovati enakopravnost. Celjski magistrat nam še ni nikdar dovolil v mestu najmanjšega gibanja, tako bomo seveda tudi letos si morali dovoljenja in pravice drugje iskati. Omenili smo le to manj pomembno prepoved za to, da vidi svet, koliko močnatosti je pripisovati županovim frazam.

„Drugi narodnosti se ne bo nikjer krivica godila!“ Mar je za nas to pravica, ako se nam kratkomalo prepove se na ulici pokazati! „Enakopravnost“ za Slovence pa se ne datira šele od zadnje Stigerjeve prisegi. Desetletje že skoraj uganja Stiger isto trinoštvo, podedoval pa ga je od svojega prednika Neckermanna. Koliko dokazov ravnopravnosti je doživel slovenski živelj od svojega začetka pod nemško magistratno

vlado v Celju, nad tem se je — razjokati. Vsak posameznik, bodisi obrtnik ali trgovec naše narodnosti, ki je imel kaj pri magistratu opraviti, zgražal se je že šestokrat nad zajamčeno ravnopravnostjo. Kaj šele naj pripovedujejo narodna društva in slovenske zadruge! Ravnopravnost se deli v Celju na ulici kar na nemške vatlje v podobi gorjač in palic. Tudi v mestnih uradih se dobi ista „na debelo“. Kaj še čemo več! O, celjski Slovenci smo se nemške ravnopravnosti tako navadili, da niti ne zavidamo ljubljanskih Nemcev, ki živijo v slovenski prestolnici v mnogo manjši manjšini kakor Slovenci v Celju, vendar imajo od slovenske mestne uprave vse, kar potrebujejo.

Ljubljanske ulice morajo nositi betvici Nemcev na ljubo tudi nemške napise. Nemci imajo svoje ljudske in srednje šole, več nego jih potrebujejo. Pri mestni upravi najde vsak obscurni Nemec ali nemčurček popolno ravnopravnost ustno in pismeno. V osrčju Ljubljane se smejo prosto repenčiti Nemci na najlepšem prostoru ter celo razkoračeno posedati v „Zvezdi“ ter piti tam kazinsko pivo. Veselic in obhodov Nemcem v Ljubljani nihče ne brani. Gospod Stiger, neli, takšna ravnopravnost je malo drugačna kakor v Celju? Pregovora: „Kar ni ljubo da se tebi stori, ne stori tudi ti drugim“ vas še ljubljanski bratci niso priučili.

Ako je smatral župan Stiger svojo obljubo o varstvu naših pravic kot del svoji prisegi, potem je vedoma krivo obljubil, kar je stokrat poprej in par dni po zaprisegi znova pokazal. Ali se ne godi celjskim Slovincem očitna krivica s samonemškimi uličnimi napisi, med katerimi „Bismarckplatz“ krivico še zasmehuje? Ali se nam ne godi krivica, da nimamo v mestu nobene šole, dasi moramo za mestno šolstvo prispevati? Ali je osebni in uradni značaj pri mest

nem magistratu tako urejen, da se nam ne dela krivica? Mar vsakovrstna javna in tajna preganja Slovencev pospešuje našo ravnopravnost? Mirne naše slavnosti, ki ne stanejo mesto niti vinarja, kruto prepovedati, ne li, to je po vaših nazorih pravično za Slovence? Sicer pa čemu apelovati na nemška srca, ki so že davno okamenela za vsak človeški čut. Vaše živce je že zdavno požrla rja nemške zagrizenosti.

Naj včas v prihodnje nemški mogočnejši zamolčijo besedo o ravnopravnosti, sicer jim vržemo v obraz trpko resnico, da vedoma zavijajo in lažejo, samo da še bolj smešijo in ponižujejo naš užaljeni narodni ponos.

Ravnopravnost pa si upamo to pot in v bodoče izposlovati brez vaših fraz, da, proti vaši volji. Pride pa čas, ko morda z obrestmi povrnemo!

Ali je potrebno znanje slovenskega jezika uradnikom na železnici?

Kakor druga vprašanja, je tudi to vprašanje na dnevnem redu. — Slovenci imamo že lepo število železniških uradnikov, toda na uradih se govori vedno le nemški. Kje so domačini rojaki? Na obmejnih postajah so izvečine nastavljeni Nemci, ki sploh ničesar ne razumejo slovenski. — Kakšno je občevanje teh uradnikov z našim ljudstvom, si lahko vsak sam misli.

Nedavno se je na obmejni postaji v Spielfeldu zgodil sledeči slučaj: Neki prekmurski kmet nevesč nemščine, je po dolgem moledovanju dobil listek do Gradca. Hotel je tam poiskati sina delavca ter ga vzeti s sabo domov. — Toda sin mu pride na peronu naproti, pripeljal se je namreč iz Gradca. — Očetu se je razvedrilo

LISTEK.

Slomšekova ustanova.

Kar je napotilo slovenski svet proslaviti letošnjo stoletnico miljenca vsega slovenskega naroda, izviralo je iz globoke, neminljive hvalnosti do njega, ki nam je vdahnil duha, brez katerega bi bili vsaj obmejni Slovenci suha veja na narodnem telesu. Brez Slomškega taval bi v najboljšem slučaju brez krepke opore in bili bi v težkem boju za svoj narodni obstanek, razcepjeni in nebrojnokrat slabejši nego smo danes, ko zmagujemo na domačih tleh vsilivšega se nam tujca z združenimi močmi vselej in povsod, kadar in kjer se lotimo kot pravi Slovenci vzvišene naloge, h kateri nas je spodbudil nepozabni A. M. Slomšek.

Predno je nastopil Slomšek kot naš narodni buditelj, vladalo je zlasti v obmejnih Slovincih v vseh slojih še veliko in nevarno mrtvilo. Dokler niso jela njegova nesmrtna dela vzbujati dremajoče, navduševati omahljive in mlačne, dokler ni postal njegov vsestranski blagodejni duh meso v njegovem nad vse ljubljem na-

rodu, žalovala je mati Slovenija videč ginevati polagoma, a sigurno nekdanj slavne svoje sinove v Korotanu in Panoniji.

V tem žalostnem času pa se je v zadnjem času narodil mož, ki se je ne samo navdušeno in vztrajno postavil v bran neizprosni Morani, ampak je opasan z uma svitlim mečem in neomahljiv v ljubezni do svojega slovenskega naroda posvetil njemu vse svoje bogate duševne moči, tako, da je pomladil in poživil vsihajočo slovensko vejo liki oživi sok sušeče se drevo. Po A. M. Slomšku dobili so štajarski in koroški Slovenci in z njimi vsa Slovenija, da, vse slovanstvo, novo, prijaznejšo obliko, ki se predstavlja vsemu, posebno pa slovanskemu svetu kot bistri del arhitektonične stavbe, katere ne poruši nobena sovražna sila.

Ta njegova dela našla so pot do naroda, ki si jih je osvojil malone do pičice, ki se je po njegovih naukih in navodilih do danes ravnal in ki se jih bo brez dvoma tudi v bodoče oklep. In baš zato, ker je Slomšek pisal in govoril za narod in zavolj naroda, proslavlja ga letos, ko je minulo sto let, odkar so mu ob s slami poslani zibelki kumovale slovenske rojenice; zato, ker je bilo vse njegovo delovanje posvečeno dotle pozabljenemu in zatiranemu sloven-

skemu narodu, shaja se na raznih krajih naše lepše domovine, časteč njega in proslavljajoč njegova neumrljiva dela za zgradbo slovenskega doma, ki stoji skoro neomajen liki keopsove piramide. Mnogobrojne proslave trenutka, ko se je prikazala na slovenskem nebu zvezdovoditeljica imenovana Slomšek, bodo v našem narodnem življenju silno velikega pomena.

A dasi so take slavnosti še v današnjih praktičnih časih velike važnosti, in za narod, ki se povsod zapostavlja, ki je ponajveč na svojo lastno moč navezan, neobhodno potrebne, da ne klone duhom, se vendar ne moremo in ne smemo zadovoljevati s samimi slavnostmi in ne udati zgolj platonični ljubezni do svojega slavljenca in posredno naroda samega, marveč gledati nam je pri takih prilikah na realno stran našega življenja, ki zahteva od nas dejanskih dokazov ljubezni do naroda, brez katerih si vsled svoje numerične šibkosti in vsled doslednega preziranj od zgoraj pri vedno večjih zahtevah ne moremo pomagati.

Slomšekova stoletnica je najlepša prilika, ko se moremo združeni Slovenci tudi v dejanju velikemu geniju Slomšku hvalne izkazati in dokazati, da umemo in hočemo za blagor našega naroda delovati.

lice. — toda kmalu se spomni, da ima že vzeto karto vožnico. — Nese jo nazaj in prav lepo poprosi uradnika, naj mu vrne denar, ker vožnice do Gradca ne potrebuje več. Uradnik vzame vožnico, a denarja mu ne vrne; — mož je prosil in prosil, uradnik je govoril tudi svoje — a razumela se nista ničesar. Naposled se mož obrne do neke dame, ki jo je ravno prej slišal govoriti slovenski in jo poprosi, naj raztolmači gospodu nerazumno govorico. — Po kratkem tolmačenju je vrnil uradnik denar.

Ruščina in naša nemška birokracija.

Zgodilo se je enkrat neke nekemu listu, da je bil zaplenjen samo zato, ker je pisal, da deželni šef tiste devete dežele ne zna jezika svojega prebivalstva, da bi se bilo ljudstvo rado z njim razgovarjalo, a to prednost so imeli le oni, ki so bili s šefom edne narodnosti.

Nam so se ti devetodeželani takoj zasmilili ter smo začeli razmišljati, ali se ne zgodi včasih tudi v naši Avstriji tako, in kako bi bilo temu pomagati.

Recimo, da bi se danes ali jutri kaj takega pripetilo v kateri slovenski deželi — in pripeti se to lahko. — Ali zamore ednake neprilike odpraviti nemški posredovalni ali državni jezik? Ne, le še pomnožil jih bo, ker od slovenskega kmeta vendar ne moremo zahtevati, da se bo podvrgel nemškemu posredovalnemu jeziku ter se ga učil zato, da bo zamogel z deželnim ali državnim uradništvom občeati.

Stavimo kaj, da bi dotični dostojanstvenik bil za silo razun „uradne“ nemščine govoril tudi latinščino, grščino, morda tudi italijanščino, angleščino, če ne še druge žive in mrtve jezike, kar se jih je učil v šolah. Le slovenščina, jezik njegovih podložnikov, mu je tuja, ker se je ni učil. Morda ima celo dobro voljo se ga učiti, toda ne pozna nobenega sorodnega jezika in „česar se Anžek ni učil, tudi Janez ne zna.“

Recimo pa, da se je ta gospod v mladosti bil priučil kateremu slovanskemu jeziku, bodisi hrvaščini, češčini, ruščini itd., kako lahko bi si potem pridobil znanje slovenščine, jezika svojih podložnih. Še celo brez tega bi ga ljudstvo za silo umelo, on pa ljudstvo, če bi govoril le kateri omenjenih slovanskih jezikov.

Kaj je zaključek? Mesto grščine, latinščine in drugih mrtvih ter tujih jezikov naj bi se učil avstrijski uradniški naraščaj ruščine.

Že zadnjič smo povedali, kako se vpliven diplomat grof Coudenhove poteguje v svoji najnovejši brošuri za uvedbo ruščine kot drugega posredovalnega jezika v Avstriji in Ogrski. Potrebo za to in upravičenost take zahteve pojasnuje kaj temeljito.

Eden državni jezik je v mnogojezični Avstriji nesmisel, nemogoča sanja nemških šovinistov. Če bi tudi v Avstriji z običajnim naraščajem

Po vsej domovini živeči in delujoči Ponkovičani nameravajo ob priliki Slomškove slavnosti na Ponikvi prinesiti vsak svoj obol na žrtvenik domovine, ki se naj uporabi v dobrodelen, koristen namen. So potrebe zelo nujne, katere bi se z njih in s pomočjo rodoljubov dale vsaj deloma zamašiti, če ne popolnoma odpraviti.

Edna taka silno občutna potreba je podpiranje učeče se mladine, ki nima sedaj nobene ali vsaj ne zadostne gnotne podpore, da bi mogla popolniti svoje duševne darove in posvetiti svoj čas svoje sile blagru domovine.

Nekoliko dobre volje in odločnosti, pa se v primeroma kratkem času nabere svota, s katero se ustanovi posebna Slomškova ustanova, katere sad bi uživali kot spomin na nepozabnega Slomškega leta in leta marljivi slovenski dijaki.

Rodoljubi! uvažujte Slomškovo stoletnico kot naroden praznik, a pomnite tudi, da je življenje delaven dan, za katerega se potrebujejo moči, ki si jih moramo sami vzgojiti in zrediti, kar nam velewa naša narodna dolžnost. Slomšek je storil veliko, potomci pa ga posnemajmo vsaj v malem.

Ijem spravili to nemško željo na papir, v Ogrski na to še misliti ni. Imeli bi že dva državna jezika. Ker pa Nemci spoznajo, da bi Hrvatoma v Dalmaciji, Poljakom v Galiciji in Malorusom v Bukovini nikakor ne mogli vsiliti nemščine ne dobrim potem ne po zakonodaji, dovoljujejo že v naprej za omenjene kronovine deželni jezik. Tako bi dobili še hrvaško-srbski, poljski in rutenski državni jezik. Edino Slovenci in Čehi naj bi se udali nemški želji.

Vendar bi se temu dalo pomagati na enostaven način. Nemcem nemščino, Mažarom mažarščino, Slovanom to in onostran Litave pa ruščino za posredovalni jezik.

Mesto grščine uvedla bi se naj v srednjih šolah ruščina za Nemce in Slovane, v slovanskih deželah pa bi se naj začelo s poukom ruščine že na nižjih šolah in na višjih razredih ljudskih šol mesto nemščine.

Zakaj bi morala biti v ta namen odločena baš ruščina, je jasno dovolj. Ruski jezik govori nad 120 milijonov ljudi, je jezik bodočnosti ne le za Evropo, temveč tudi za Azijo. Nobena drugega slovanskega jezika se faktično ne uči dandanes toliko neslovanskih narodov, kakor baš ruskega. Ruščina je uvedena v orientalski akademiji na Dunaju; častniki vseh garnizij se je uče z veliko vnemo — po ukazu. Na Nemškem že kmalu ne bo trgovsko in industrijsko izobraženega človeka, ki bi ne razumel ruskega jezika. Celo na gimnazije se polagoma uvaja.

Nemški uradniki, ki bi znali temeljito ruski jezik, pošljejo se lahko po celi Avstriji v službovanje. Med Nemci jim itak zadostuje nemščina, med Slovani priučili bi se z malim trudom dotičnega narečja. In ves nemški strah, da bi jezikovne naredbe izrinile Nemce iz služb v slovanskih deželah, bi bil odpravljen.

Izostale pa bi tudi upravičene pritožbe med ljudstvom, da uradniki govorijo le z Nemci za Slovence v tujem narečju.

Celjske in štajarske novice.

(† Kanonik Jakob Meško.) Pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah je umrl dne 14. t. m. vč. gosp. Jakob Meško, kanonik in župnik. Pokojnik je bil uzor rodoljuba in duhovnika, ki je steril za svojo župnijo, kjer je pastiral okoli 30 let, za prebujo v Medmurju in med Slovenci sploh veliko. Tudi na književnem polju se je svojedobno odlikoval. Ptuj ima zahvaliti pokojnika za svojo probujo. Večni mu spomin!

(C. kr. samostojni gimnazijski razredi z nemško-slovenskim poučnim jezikom.) Na tem našem zavodu je bilo koncem pretečenega šolskega leta 119 učencev, in sicer v prvem razredu 37, v drugem razredu 32, v tretjem razredu 26 in v četrtem razredu 24 učencev. Po narodnosti so vsi Slovenci, po veri vsi katoličani. Odliko je dobilo 17 učencev, in sicer v I. razredu Drobnik Anton, Kopolšek Fran, Škaza Fran, Umek Miha, Verzolag Martin in Vrečko Vladimir; v II. razredu Baš Ivan, Kočvar Adalbert, Pintar Miha, Sovre Anton in Suhač Matevž; v III. razredu Jevnik Fran in Knez Martin; v IV. razredu Krajnc Karol, Krašek Ivan in Tajnček Vinko. Prvi red je dobilo 88 učencev, drugi red 7 učencev in tretji red 1 učenec. Ponavljalni izpit se je dovolil 6 učencem. Šolnine se je plačalo 2520 kron. Štipendije je uživalo devet učencev v skupnem znesku 2300 kron. Prihodnje šolsko leto se začne dne 18. septembra s slovesno sv. mašo. K sprejemnim izpitom za prvi razred se je oglasiti s potrebnimi listinami dne 16. septembra od 9.—12. ure. Sprejem v druge razrede se vrši dne 17. septembra.

(C. kr. višja gimnazija v Celju) je imela koncem pretečenega šolskega leta 256 učencev. Pripravnice je obiskovalo 26 učencev. Po narodnosti je bilo 195 Nemcev, 69 Slovencev in dva Čeha, po veri pa 249 katoličanov, 6 protestantov in eden judovske vere. Odliko je dobilo 23 učencev, prvi red 200, drugi red 16, tretji red 4 učenci. Ponavljalni izpit je dovoljen 13 učencem. Šolnine se je plačalo 9775 kron. Štipendije je uživalo 43 učencev v skupnem znesku 10.427 kron 96 vin. K maturi se je oglasilo vseh 21 osmošolcev. Slovencev je — samo pet. Pismena matura se začne 21. t. m.

(Nekoliko opazk k statistiki celjske gimnazije.) Nemška gimnazija štela je ob koncu šolskega leta 1899/1900 le 256 javnih učencev, in to vključ pripravnici in „Studentenheime“ in velikanskim svotam dež. odbora štajarskega in velikanem namenjene temu zavodu. Zanimivo za štipendije, namenjene temu zavodu. Zanimivo je pred vsem, da četrtnina teh dijakov (64 izmed 256) svoje domovine nima na Štajarski, ampak izvan štajarske, tako jih je iz Koroške 13, iz Nižnje Avstrijske 14, iz Kranjske 16. (Kak vik in krik bi nastal, ko bi jih statistika slov. gimn. razredov izkazala iz Kranjske 16, iz Koroške 14, iz Goriške 16!) Koliko jih je izmed 256 iz Srednjega in Gornjega Štajarja, iz poročila žalibog ni razvidno, pa ne motim se, če trdim, da jih je iz teh okrajev najmanj 40, ki bi v normalnih razmerah študirali ali v Gradcu, ali v Ljubnem. A prišli so vsi v Celje pomagat rešiti potapljačje se nemštvo. Če prištevamo k tem 40 dijakom iz Srednje in Gornje Štajarske 64 izvan štajarskih, ostane jih za celjski okraj še 152, izmed teh 152 je pa 69 Slovencev, tako, da pride na spodnještajarsko nemštvo in nemškutarstvo 83 reci trinosemdeset dijakov. 83 dijakov bi štela tedaj osemrazredna nemška višja gimnazija v Celju brez Slovencev, brez Srednjih in Gornjih Štajarcev in brez izvanštajarskih Nemcev. Popolnoma drugačno sliko nam kažejo slov. gimn. razredi. Izmed 119 javnih učencev jih je bilo 111 iz Spod. Štajarja, 6 iz Kranjske, 1 iz Primorske in 1 iz Hrvaške. Te številke nam kažejo, kateri zavod je živa potreba za celjski okraj. — Jako zanimiv je tudi pogled na račun o štipendijah. Na štipendijah splačalo se je dijakom nemške gimnazije 10.427 K 96 v, dijakom slov. razredov pa 2300 K, tako da pride na vsakega dijaka nemške gimnazije 41 K, na vsakega dijaka slov. razredov pa 19 K, torej niti polovica. Čuditi se temu ne moremo, kajti dež. odbor štajarski omejil je pravico uživanja od njega ustanovljenih štipendijev na dijake, ki obiskujejo nemško gimnazijo. Kaj sledi iz tega za slovenske korporacije in za posameznike, ki imajo pravico oddati kak štipendij? Da se po stavijo na isto ozkosrčno stališče, kakor dež. odbor štajarski in da se pri svojih prezentacijah ozirajo pred vsem in če je le količkaj mogoče na dijake slov. gimn. razredov v Celju. — Kar se tiče učiteljskega zbora na nemški gimnaziji, omeniti je, da so na tem zavodu razven vero učitelja in učitelja za slovenščino po zadnjih imenovanjih sami Nemci. Zadnjega Slovence so v preteklem šolskem letu kar pod roko od zavoda spravili; njegovo mesto oddalo se je Nemcu, kakor je javila pred kratkim „Wiener Zeitung“. Potemtakem se nam ni nikakor čuditi, če slovenski dijaki vedno bolj obračajo hrbet temu zavodu ter se podajajo večinoma v Maribor, kjer saj deloma profesorji z njimi čutijo in mislijo. Na celjsko gimnazijo pa prihajajo dijaki iz tujih kronovin, ki s plavicami okrog letajo, ki slovenske dame inzulirajo in ki s svojim neomikanim vedenjem odraslim marsikatero trpko opazko izvabijo. Postalni smo ptujci na lastni zemlji. Da je od dež. šolskega sveta štajarskega za to dobil vodja priznanje „für die vorzügliche Leitung“, se ne bomo čudili. Saj se poznamo!

(Deželna meščanska šola v Celju) je imela koncem pretečenega šolskega leta 102 učenca, in sicer 51 Nemcev (?), 49 Slovencev in dva druge narodnosti (Hrvata?). Če prištejemo zadnja dva Slovence, je Slovencev ravno polovica, vendar zavod ne pozna enakopravnosti za Slovence. Slovenščina je sicer za Slovence obvezni predmet, vendar je izkazana pri učnih predmetih v letnem poročilu kot nekak navrhek pod črto. Žalibože, da smo Slovenci navezani na ta ponemčevalni zavod, ker nimamo na vsem Slovenskem niti edne slovenske meščanske šole.

(Okoliška deška šola v Celju) s slov. učnim jezikom je štela koncem šolskega leta 1899/1900 tristoosemintrideset obiskujočih učencev (v začetku 378 dečkov). Izmed teh 338 je uspelo prav dobro 60, dobro 182, nesposobnih za višji razred ozir. odd. je 85, nerazredovanih pa 11. Za gimnazijo prijavilo se je osem učencev, za meščansko šolo šest, za druge zavode pet. Iz mesta Celja bilo je obiskujočih koncem šolskega leta 46 dečkov. — Šola je štirirazredna s paralelko, a poučevalo se je po učnem redu petrazrednice.

(Pri zadnjem zborovanju „Učiteljskega društva za celjski in laški okraj“) dne 8. julija t. l. se je ob precej obilni udeležbi društvnikov razgovarjalo o raznih težnjah, zadevajočih organizacijo in materialno stran ljudskošolskega stanja. Osobito važen je bil ukrep zastran tesnejše združitve slov. učiteljskih društev na Slovenskem Štajarju. Vsako učiteljsko društvo izvoli naj izmed svojih članov najdelavnejše in najspodobnejše v to, da tvore nekaj „centralni odbor“, ki bo v vseh važnih šolskih in učiteljskih vprašanjih karbel za to, da vladata ednodušnost in solidarno postopanje vsikdar v vseh stremljenjih slov. spodnještajarskega učiteljstva napram javnosti. — V to svrhu naj se potrebno v posebni sekciji ukrene pri prihodnjem glavnem zborovanju „Zaveze avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev“ v Mariboru dne 8 in 9. avgusta t. l.

(Narodna čitalnica v Celju) je mesto venca na grob svojega odličnega člana Antona Ukmarja podarila znesek po 10 kron „Dijaški kuhinji v Celju“.

(„Celjski Sokol“) je priredil po inicijativi nekaterih članov v nedeljo dne 15. t. m. I. svoj pešizlet v Savinjsko dolino. Brat Smertnik je razvrstil izletnike v lepo urejeno četo, ki je potem krepko korakala ob petju narodnih koranic v Arjovas. Med potjo in ob potu ležečem senčnatem gozdu so se urili „Sokoli“ redovne vaje, katerih se ne morejo vaditi v svoji telovadnici radi pomanjkanja prostora. V gostilni gospe Furjanove v Arjivasi pa so bili izletniki kar najljubeznivejše sprejeti in dobro postreženi. Nekaterim članom je s prva pripekajoče solnce jemalo pogum, a kmalu so se privadili, in sami so predlagali, da se naj izlet podaljša do Žalca. Po kratkem odmoru so „Sokoli“ pevajoči „Naprej zastave slave“ odkorakali v Žalec. Slovenska pesem pa je vzbudila tudi kmečko ljudstvo. V sencah počivajoči možje so vstajali ter pozdravljali v štiristopih korakajočo četo s krepkim „žlvio“. Pokazali so, da prebiva v lepi Savinjski dolini samo zaveden slovenski narod. V Žalcu so se ustavili „Sokoli“ v narodni pivovarni g. Simona Kučeka, kjer so se pokrepčali in potem odkorakali nazaj v Celje. Slehern udeleženec je bil zadovoljen in vesel; splošno pa se je izrazila želja, da naj „Sokol“ priredi še več takih pešizletov.

(Iz Dobrne) nam piše prijatelj, kako raste ondotnim nemškutarjem greben, ker jim preveč popustljivi Slovenci ne stopajo na krepplje, kakor bi zaslužili. Nedavno je sedela peščica teh prisiljenecv v gostilni g. Šulca. Ko so si napili poguma, začeli so se grdo dreti ter zahtevati, da jim hišni igralec na glasovir — zaveden Čeh — zaigra „Wacht am Rhein“. Posebno drzno se je obnašal nek kramar s čipkami. Čeh jim seveda ni hotel storiti usluge, za kar se je moral na povelje gostilničarja odstraniti. Isti trenutek pa je prišel v gostilno narodnjak g. Koren, ki se je takoj pridružil že tam sedečima dvema Slovencema. Navdušeno so zapeli nemškutarskim poslušalcem „Hej Slovenci“, kar je vzdignilo razgrajalce kakor križ hudiča. „Na svoji zemlji mi smo gospodarji!“

(Velik požar) je razsajal dne 14. t. m. v Repnem pri St. Jurju na južni železnici. Izmed 14 poslopij zgorelo jih je 9. Škode je okoli 18.000 kron. Zažgali so otroci.

(Ponikva.) Ponkavljan z akademično in srednješolsko izobrazbo pozivljajo se tem potom vnovič na sestanek, ki se vrši na predvečer Slomškove slavnosti, t. j. 4. avgusta. Sklicatelj.

(Trbovlje.) Kdor je poznal trboveljske razmere pred kakimi 3 leti in jih primerja s sedanjimi, mora pripoznati, da se je prerodila nemčurska trboveljska dolina v slovenske Trbovlje. Za ta veseli pojav se imamo zahvaliti tukajšnji inteligenci, ki obsega ognjevite in požrtvovalne rodoljube, ter posebno pevsko in tamb. društvo „Zvon“, ki se razlega liki zvon po vsej naši dolini ter nas opominja narodne zavesti in svetih narodnih dolžnosti. Kakor smo že poročali, se je število društvenih udov pomnožilo tako, da šteje društvo do 40 tamburašev. V nedeljo, dne 22. t. m. bomo imeli priliko prvič poslušati pomnoženi tamburaški zbor, ki je največji na vsem Slovenskem. Zbok vztrajni pridnosti tamburašev, kakor tudi požrtvovalnosti

kapelnikove, upamo, da boče zadovoljil obiskovalce koncerta z zanimivimi točkami, ki so sobne ugoditi tudi razvajanemu ušesu. Točka: „Na valovih jadranskega mora“ pride gotovo do veljave, ker je zbor močan, kar je absolutno potrebno za to točko. Velike tamburaške zборе pa malokdaj slišimo! Med posameznimi točkami poje nekaj prav mičnih pesmi sicer majhen pevski zbor, ki se pa odlikuje po dobrih pevcih. Vsak rodoljub, ki ima čas v nedeljo, naj pride v Trbovlje, a naj širi to parolo v svojem krogu! Na svidenje v nedeljo! Živio!

(Iz Kozjega.) Naše gospodarsko bralno društvo priredi dne 29. t. m. popoldne ob 3. uri na vrtu gostilne Franca Guček izvanredni občni zbor s Slomšek-Prešernovo slavnostjo in predavanjem potovalnega učitelja g. Beleta. Spored se bode v kratkem naznanil. Odbor prosi gg. pevce celega okraja osobito v Pilštanju, Podsedri in Sv. Petru prijaznega sodelovanja. Rojaki! Pridite množtevno k tej slavnosti, ki vam bo v razvedrilo in pouk!

(Nesrečna ljubezen.) Pri g. A. J. na Bregu pri Ptujju službujoča Apolonija Kolar, se je zastrupila zaradi nesrečne ljubezni ter po petdnevnih mukah umrla.

(Jurovci pri Ptujju.) V nedeljo dne 22. t. m. bo v Jurovcih pri Ptujju ustanovitev kmetijskega bralnega društva. Vabijo se torej vsi narodnjaki, da se v polnem številu zberejo popoldne ob 3. uri v gostilni g. Gomilška, da se bo slovesno ustanovilo novorojeno in za ondotno okolico zelo potrebno društvo.

(Ljutomer.) Tukajšna narodna društva so sklenila prirediti veliko Slomškovo slavnost z godbo, petjem, govori, deklamacijami itd. Ta ljudska veselica vršila se bode na prostem dne 2. septembra t. l. Spored se pravočasno naznani po časnikih in lepakih.

(Sv. Andraž v Slov. gor.) Bralno društvo priredi dne 29. t. m. po večernicah v šoli Slomškovo svečanost, z govori, petjem domačega moškega in mešanega zbora, s prijaznim sodelovanjem tamburašev od Sv. Jurja ob Ščavnici ter gledališko igro „Zakonske nadloge“. Potem prosta zabava pri Tomažu Toš. Vse sosede in prijatelje društva vljudno vabi odbor.

(Iz Slov. gorice.) Zrakoplav. Dne 14. t. m. okoli dveh popoldne so zapazili ljudje na nebu okroglo stvar, ki se je polagoma pomikala dalje proti južni strani. Nekateri so ugibali, kaj more to biti, razsodnejši so pa koj spoznali zrakoplav ali kakor so ga tuintam imenovali: „Luftbalon“. Dasi je bil precej daleč na nebu, vendar se je dobro razločeval človek, ki je bival na spodnjem delu zrakoplova. Marsikateremu gledalcu je nehote zaželelo srce — biti tam gori, ter gledati s tičje perspektive na zemljo. Pa se tudi spleča voziti se v zrakoplavu čez lepe Sloven. gorice. To mora biti lep razgled na te valove, to morje zelenih gričev, — posejanih vsepovsod z belimi cerkvicami in z lepimi hišami. — Na vzhodni strani je odprta lepa Murska ravan, na jugovzhodu leži lepo Ščavniško polje, dalje na jugu se obkroža širno Ptujsko polje. Če gleda človek ta rajski svet s kakega višjega hriba, se ne more nagledati tega krasu; kako lep mora biti pač razgled in pogled nanje z nebne višine. Zavidamo srečnemu zrakoplovcu na tem prekrasnem užitku. Zrakoplav spustili so pri Kozjem k tlom, ker je zmanjkalo plina.

(Zborovanje nemških štajarskih učiteljev) se vrši 12 in 13. septembra v Mariboru.

(Na mariborski višji gimnaziji) je bilo v pretečenem šolskem letu 476 dijakov. Izmed teh je dobilo odliko 56 dijakov, prvi red 356, drugi red 35, tretji red 13 dijakov. Ponavljalne izpite sme delati 15 dijakov.

(Mariborska podružnica štajarske kmetijske družbe) napravi v proslavo 70letnega cesarjevega rojstnega dne razstavo sadja od dne 4. do 7. oktobra.

(Velikodušnost mariborskega mesta.) Mariborska občina si je izposodila 2 milijona kron, od katerih je takoj podarila ptujski „giftni kroti“ 200 kron.

(Stavka graških ključavničarjev.) Ključavničarji v Gradcu so začeli štrajk ter zahtevajo med drugim opoldne poldrugo uro odmora, v sobotah pa se naj delo neha ob 5. uri popoldne.

Poročilo

o zadnji plenarni seji okrajnega zastopa v Brežicah.

Pričujočih je bilo 24 udov okrajnega zastopa in načelnik g. dr. Gvidon Srebré.

Vlado je zastopal c. kr. okrajni komisar gosp. Robert Conte Rossetti pl. Rossanegg.

Zapisnikarjem sta bila izvoljena gospoda Andrej Levak in France Gerec.

Prva točka dnevnega reda: prečitane zapisnika o zadnji plenarni seji, je morala odpasti, ker leži zapisnik pri deželnem odboru v Gradcu.

Druga točka: Načelnik g. dr. Gvidon Srebré poroča, da je dne 28. novembra 1899 vodstvo okrajnega zastopa prevzel od prejšnjega podpredsednika Gustava del Cott in je pri tej priliki našel v blagajni gotovine 36 gld. 36¹/₂, kr. av. v (reci šestintrideset goldinarjev 36 in pol kr.) in vložno knjižico brežiške hranilnice v vrednosti po 1 gld. — na premičninah pa to, kar se v obeh pisarniških sobah nahaja in se je v poseben inventar zapisalo.

Gospod načelnik opozarja, da so stroški za zdravnika in zdravila javnim ubožcem znašajoč leta 1896 gld. 489.57, leta 1897 gld. 642.65, leta 1898 gld. 830.21, v pretečenem letu 1899 poskočili na okroglo 2000 gld.

Priliko je imel se prepričati o tem, da so zelo premožni kmetje dobivali ubožna spričevala, vsled kojih so se lečili na račun okrajnega zastopa sami in pa tudi češče njih mnogobrojne obitelji.

Pri prvem izplačilu cestarjev meseca decembra 1899 bil je gospod načelnik navzoč, ter je opazil pri tej priliki, da niso dobivali cestarji samo lastne mezde izplačane, ampak so si nekateri tudi še priračunili zaslužek posameznih delavcev, kateri zaslužek se jim je baje do zdaj vedno likvidiral, ne da bi se bil okrajni zastop kedaj prepričal o potrebi in istinitosti porabe teh delavcev.

Po dražbenih pogojih morali bi podjetniki nasip in pesek na okrajne ceste navoziti najdalje do konca septembra — a to se navadno niti do konca leta ni zgodilo.

Posamezni podjetniki so trdili, da so več navozili na ceste, kakor bi bili morali — a se je vsem vse plačalo, kar so zahtevali, če so le cestarji potrdili, da se je res navozilo.

Na opombo načelnikovo, da je okrajni zastop dolžan deželnemu odboru na kupnini za galico preko 8000 kron (prav 12920 kron, ker je prejšnji nemški okrajni zastop dotične denarje porabil za druge okrajne potreščine) predlaga gospod baron Moscon, okrajni zastop naj prosi deželni odbor, da popusti z ozirom na to, če znano revščino v brežiškem okraju vsaj polovico tega dolga; če bi pa tega ne hotel storiti, da vsaj privoli v odplačevanje v obrokih. (Ne le, da deželni odbor ni ustregel tej prošnji, je takoj hotel razpisati prisilne doklade).

Dalje predlaga gospod baron Moscon, da okrajni zastop pri naležljivih boleznih naj ne postopa prestrogo glede dokazov ubožstva t. j. glede ubožnih listov.

Oba predloga sta se sprejela ednoglasno.

Tretja točka: Proračun za leto 1900 se odobri po sestavi odbora.

Stroški za leto 1900 znašajo K 50.458.32, dohodki K 10.082.26, primanklaj torej K 40.376.06, ki se pokrpije z 40% okrajnimi dokladami.

Pokritja in za primanklaj po 7961 kron se naj posebno varčuje pri okrajnem gospodarstvu, da se isti zniža.

Četrta točka: Se odobrijo proračuni občin za leto 1900 oziroma se dovolijo občinake doklade ki znašajo v občinah: Artiče 46%, Bizelsko 60%, Bojsno 50%, Brežice 30%, Gaberje 30%, Globoko 51%, Kapele 35%, Loč 30%, Mihalovec 30%, Mostec 30%, Pišce 35%, Pieterje 52%, Rigonci 26%, Sela 15%, Sromlje 45%, Veliki-obrež 30%, Videm 45%, Zakot 30%.

Gospod vladni zastopnik opomni pri tej točki, da bo treba občinama Bojsno in Kapele doklade zvišati, ker morate ti dve občini prispevati za zidanje šole 2200 kron.

Točka peta: Prošnja Štefana pl. Daubachy iz Zagreba za prispevanje doneska 60.000 kron za zgradbo železnice Brežice Podčetrtek Rogatec.

Gosp. Franc Druschkowitsch govori proti prispevanju, trdeč, da nima nameravana železnica za okraj niti najmanje koristi.

Gosp. baron Moscon predlaga, naj se ta prošnja spet vrne okrajnemu odboru, ki naj natančno preišče, je li bi okraj mogel tako ve veliko breme z ozirom na davčni predpis sprejeti in prenašati.

Gospod vladni komisar priporoča z ozirom na občno korist okraja, naj se podjetje podpira.

Gosp. Faleschini predlaga pa, da se prošnji g. Štefana pl. Daubachy ugodi pod temi pogoji:

a) Da se istodobno z nameravano železnico zgradi tudi proga Brežice-Novomesto.

b) Da se most preko Save zgradi v taki širini, da bo rabljiv tudi za pešce in navadne vozove.

c) Da se sezida kolodvor na levem bregu Save t. j. na Štajarskem — v neposredni bližini brežiškega mesta.

Gosp. baron Moscon umakne svoj predlog in se sprejme ednoglasno predlog g. Faleschinija.

Nato so se vršile volitve in sicer:

1. Predstojnikov živinorejskih okolišev za l. 1900—1903.

2. Okrajnega ubožnega sveta.

3. Dveh računskih pregledovalcev računa za l. 1900.

4. Dveh udov in ednega namestnika v naborno komisijo za l. 1900.

5. Dveh udov in ednega namestnika za odmerjenje vojaške takse v l. 1900.

6. Dveh zaupnih mož za konjsko naborno komisijo v slučaju mobilizovanja.

Razni predlogi:

1. Gosp. Ivan Gerjovič prosi, naj se posreduje pri ravnateljstvu južne železnice, da na pravi malo postajo v Dobovi.

Predlog sprejet.

2. Gosp. Franc Gerec predlaga:

a) Da se z ozirom na to, ker je napis na tabli okrajnega zastopa že nečitljiv, nabavi novo tablo s slovensko nemškim napisom.

b) Da se nabavi za okrajni odbor dvojezični pečat.

c) Naj se posreduje na merodajnih mestih, da se napisi na kolodvorih od Zidanega mosta do Brežic priredijo tudi v slovenskem jeziku.

d) Glede tajniške službe.

Vsi ti predlogi se sprejmejo s 17 glasovi. Ker se nikdo več ne oglasi za besedo, zaključni gospod načelnik sejo ob tri četrt na 1. popoldne.

Druge slovenske novice.

(Osebnosti.) Deželni računski oficijal I. razreda na Kranjskem g. Ivan Kozjek, je imenovan računskim revidentom.

(Umrl je) na Dunaju bivši finančni ravnatelj v Ljubljani dvorni svetnik g. Plachki.

(Promoviran) je bil ta teden na Dunaju doktorjem bogoslovja č. g. Matija Prelesnik, bivši vikarij v Novem mestu. V Rimu pa je bil promoviran doktorjem modroslovja Slovenec Ivan Juvan, gojenec zavoda „Germanicum Hungaricum“.

(Mestna višja dekliška šola v Ljubljani) je dobila pravico javnosti.

(Ljubljansko šolstvo.) Vse ljubljanske srednje, meščanske, strokovne, nadaljevalne in ljudske šole so skončale šolsko leto v soboto dne 14. t. m. ter izdale natančna letna poročila. C. kr. nižja gimnazija je imela 257 učencev, od teh je 255 Slovencev, 1 Hrvat in 1 Čeh. — C. kr. višja realka je imela 418 učencev, od teh je 209 Slovencev, 186 Nemcev, 17 Italijanov, 3 Čehi, 2 Hrvata in 1 Srb. — C. kr. obrtne strokovne šole za obdelovanje lesa, umetno vezenje in čipkarstvo je obiskovalo 67 rednih učencev in 18 hospitantov. Po narodnosti, 56 Slovencev, 6 Nemcev in 2 Hrvata. — Uršulinske šole so imele šest učilnih zavodov ter je bilo v otroškem vrtecu 45 deklic, v zunanji ljudski šoli 528 učenek, v slovenski meščanski šoli 80 učenek, v notranji ljudski šoli 177 učenek, v notranji meščanski šoli z nemškim poučnim jezikom 95 učenek, v prvem letniku učiteljskega 22, v četrtem pa 17 gojenk. Vseh 17 je prebilo v Gorici zrelostni izpit. — Mestna osemrazredna dekliška ljudska šola je imela 509 učenek. Poučevalo je 18 učnih moči. — Druga mestna petrazredna

deška ljudska šola je imela 12 učnih moči in 589 učencev. — Prva mestna petrazredna deška šola je imela 16 učnih moči in 626 učencev. — Mestna nemška petrazredna deška ljudska šola je imela 6 učnih moči in 217 učencev, od teh je 108 Slovencev. — Mestna dekliška nemška šestrazredna ljudska šola je imela 12 učnih moči in 404 učenke. Slovenk 157! Ljubljanski Slovenci bi pač lahko znižali nemške razrede pod polovico!

(Ljubljanski učiteljski.) C. kr. moško učiteljske je imelo koncem pretečenega šolskega leta 94 gojencev, od katerih so izvršili nauke 4 z odliko, 73 z dobrim uspehom. Propadli so 4, ponavljalni izpit sme jih delati 12. K maturi se je oglasilo 25 četrtoletnikov. Dva sta odst. pila, 17 jih je napravilo izpit z dobrim uspehom, 3 smejo izpit ponavljati, 3 pa so propadli za edno leto. — Na c. kr. ženskem učiteljskem je bilo 164 gojenk. K maturi se je oglasilo 52 gojenk ter je napravilo izpit z odliko 6, z dobrim uspehom 34, z nezadostnim 3, ponavljati jih sme izpit 7. Med izpitom sta dve odstopile.

(Slovenski otroci v nemških šolah.) Iz došlih letnih poročil ljubljanskih ljudskih šol posnemamo, da so imele ondotne slovenske narodne učilnice vse polno otrok in kakor je to pravilno, otroke slovenske narodnosti. Nasprotno je pa to pri ondotnih nemških učilnicah, n. pr. mestni nemški deški šoli. Poročilo te šole kaže, da je imela lani v 5 razredih le 217 otrok, vmes pa 108 Slovencev in le 98 Nemcev. — Ako imajo mestne nemške šole tako malo Nemcev, kako malo imajo Nemcev še le nemške šole na kmetih, n. pr. v Sevnici, Vitanji, Vojniku, Konjicah, Brežicah itd.

(Šola „Glasbene Matice“) v Ljubljani je obiskovalo v pretečenem šolskem letu 256 rednih in 72 izrednih učencev.

(Civilna godba v Ljubljani) je dobila 66 prijav izvežbanih godcev. Izmed teh se je vzel 30 mož, ki so dobro izvežbani na godala in pihala. Sedaj se iščejo za prijavljene primerne službe v Ljubljani.

(Ljubljansko ognjegasno društvo) praznuje dne 19. avgusta 30letnico svojega obstanka.

(Glavna skupščina sv. Cirila in Metoda) se vrši prihodnji mesec v Radovljici.

(Vlak je povozil) v Šiški pri Ljubljani mežnarjevo ženo Ivano Sojar. Kolesa so ji glavo popolnoma odtrgala od trupla.

(Utopljenca) so potegnili dne 15. t. m. iz Ljubljane pri Zgornji Hruški. Utopljenec je 21letni Fr. Bogataj iz Stare Loke.

(Utonil je) dne 16. t. m. v Savi pri Čeruškem mostu 22letni Miha Močilnikar.

(Na gimnaziji v Kranju) je bilo koncem pretečenega šolskega leta 437 javnih učencev in 4 privatisti. Od 1. do 5. razreda so bile paralele, tako, da je imela 7razredna gimnazija 12 razredov. S prihodnjim letom bo kranjska gimnazija popolna, ker dobi tudi osmi razred. V letnem poročilu je prekrasni govor profesorja g. dr. Jak. Žmavca ob cesarski jubilejni slavnosti. Nauke je dovršilo z dobrim uspehom 74,6% učencev, 14,2% jih je propadlo.

(Prešernova slavnost) priredi v Kranju dne 15. in 16. septembra t. l. akademično feriale društvo „Sava“.

(Nadvojvoda Peter Ferdinand na Kranjskem.) Pretečeni petek je prišel v Ljubljano nadvojvoda Peter Ferdinand ter obiskal drugi dan Pokluko na Gorenjskem.

(S črešnje sta padli) v Strahomerju sestri Oven. Pri obiranju črešenj se jima je vlomila veja. Starejša, 16letna deklica, se je ubila, dočim si je mlajša zlomila roko.

(Umrl je) dne 16. t. m. v Šmartnem pri Litiji ondotni nadučitelj g. Ivan Bartel. Pokojnik je bil tudi dober glasbenik.

(Iz novomeškega okraja v Ameriko) se je izselilo v prvi polovici t. l. 373 oseb.

(Ravnateljstvo državnih železnic v Be-ljaku) se vede napram Slovincem naravnost izzivalno, kajti nikjer ni uprava železnice na slovenskih tleh tako brezobzirna do našega jezika, kakor od Spod. Dravograda do Velenja. Sprevodniki na tej progi odrežejo se običajno na slovenski nagovor brutalno „versteje niks bin-diš!“ Dobro bi bilo, da se popelje po tej poti včasih kateri slovenski poslanec.

(Na nemški ljudski šoli v Trstu) je bilo v tekočem šolskem letu 327 Slovencev. Ljubljanski Nemci imajo za približno število petrazredno deško in petrazredno dekliško šolo, tržaški Slovenci pa — nič.

(Tovarna zgorela.) V Trstu je pogorela tovarna mirodilničarja Fran Mella. Škoda je 120 000 K.

(Tržaške klobase) Tržaški mestni svet vrši preiskavo zoper občinskega konjederca, ker je baje prodajal meso orknjene živine za klobase.

(Zgorela je) v Ročinju sestra posestnika Ipavca. Točila je v kleti spirit, steklenica se je prevrnila, pri sveči se je spirit užgal ter se prijel plamen tudi deklice. Vseled groznih opeklin je kmalu izdihnila.

(Istrski deželni zbor) je sklican dne 23. julija v Koper.

Dopisi.

Iz Šaleške doline. Karl Filip Pollak tvrdka, koja prodaja žganje, posebno pa esence za žganje je gotovo marsikateremu naših čitateljev na deželi znana. Že pred leti slišale so se pritožbe iz celjskega okraja od strank, da so veliko več blaga dobile, kakor so naročile in da so se potem neusmiljeno tožile in rubile; ker so bile tožbe vložene v Pragi, si stranke po navadi niso vzele zastopnika za obravnave in so se šele v pisarnah oglasile, ko je že bilo prepozno.

Dobri uspehi na Spod. Štajarskem dali so Josipu Meisl-u, zetu šefa imenovane firme, pogum, da je tekom lanskega poletja popotoval po naših krajih in bi bil lahko zadovoljen s svojimi uspehi, ako bi jih dosegel na pošten način.

Ker pa mali kramarji in gostilničarji na deželi sami niso naročili esenc, ponujal jim je prav po nizki ceni žganje, si dal naročilo podpisati v njegovi knjižici, potem pa naročilni list sam izpolnil, kakor se je njemu zdelo potrebno.

Slučaji so si tako ednaki, da hočemo le ednega bolj natanko popisati:

Neka A. St., trgovka v Rečici na Paki naročila je pri agentu Meisl-u, ker ji je spirit prav po nizki ceni ponujal, 50 litrov spirita in 10 litrov kisnega ekstrakta, blaga za prilično 36 gl. Ženka se ni malo začudila, ko dobi od 2. avgusta 1899 datirani račun čez 196 gl. 75 kr., po katerem se ji pa ni samo poslalo naročeno ampak 20 kg raznih esenc, kilo od 7 do 8 gl. 25 kr. Ob ednem se potrdi, da se je kupnina poravnala z menico čez fakturirani znesek v plačilo zapadlo dne 2. novembra 1899.

Razumno je trgovka fakturo in blago nazaj poslala, a zabraniti ni mogla, da se je vložila zoper njo menična tožba pri deželni sodnji v Pragi.

Dotična menica je bila tako izborna ponarejena, da jo je sodišče smatralo za pravilno in obsojena je bila A. St. v prvi in drugi instanci na plačilo.

Sedaj je pa vendar gospodu Josip Meisl-u odklenkalo; dasi je bil gledal, da je zmiraj sam s strankami obravnaval in se mu ni bilo treba bati prič, se je vendar po skupnem delovanju preiskovalnih sodnikov dokazalo, da je nekaj čez 30 strank na omenjeni način poškodoval in dne 12. junija t. l. sedel ja poštenjak pred potniki pri okrožnem sodišču v Mariboru, kot obdolženec zaradi hudodelstva goljufije. Obravnava trajala je skoraj tri dni in se je natanko dokazalo, da je Josip Meisl vse naročne liste in vse menice sam podpisal, potem pa kot priča prisegel, da so jih stranke podpisale.

Na tak način poškodoval je marsikatega malega gostilničarja in kramarja v ptujskem, celjskem in slovenjegraškem okraju za znatne svote; sodišče ga je v vseh slučajih zaradi kojih je bil obtožen, spoznalo krivim ter poštenjaka obsodilo na šetletno ječo in povrnitev vseh stroškov.

Izraziti moramo pri tej priliki svoje začudenje nad našimi trgovci in gostilničarji na deželi, kateri kupujejo blago češče od tujca Žida, pri katerem nimajo nobene garancije za blago, kakor pri domačem producentu. Naj bodo taki slučaji vsem v svari.

Boj v Peklu. Ne prestrašite se preveč, ko dobite zanimive novice iz Pekla! O boju vsakdo kaj rad sliši, vsaj polukamo v časopise

najprej, kaj delajo boksarji in Buri. Povedati treba, da pišem v istini iz Pekla, ne iz Pekinga. Gotovo se bo povečala vaša radovednost, če še rečem, da želim poročati o naših slovenskih rojakih, kako se jim godi v Peklu. Potolazite se, ne prede jim prehuda!

Kakor poje slavni Dante o peklu, da vraža pošast z ognjenim drogom tistega v sredino gorečega žrela nazaj vrže, ki se drzne hladiti na površnem robu, tako so tudi v Peklu zavistni nemškutarji hoteli naš Slovence zopet potlačiti v svoj pruski kotel, ker smo se že tri leta hladili na površju, prosti nemškutarske nadoblasti in samosilstva. Pri tem boju poprijela se je nasprotna stranka vnebovpijoče agitacije, opremljene s sladkosnedno obljubo pruskega hladilnega ječmenovega soka in mastnega golaža, paprikovanega po mažarskem načinu.

Kakor veste, naznanja vsako cigansko komedijo najdaljši lenuh z bobnom v roki. Tako tudi pri nas. Veliki okroglotolsti Tonč prijel je za strune, zvite iz debelega črevesa, da so cvilile tevtonskovolčje. Topa roka pa ni za strune, in Tonč je pogorel pri svojem koncertu, strasansko pogorel. Cimbromile melodije omamile so le njega in nekatere sorodne debeluhe. Tonč je potem sam jedel in pil, hodil od svojega hotela do restavracije in zopet nazaj, da bi le ne dobil sušice.

No, jaz mu ne bom zahajal v zelje, dokler ne bodo hoteli znati naše slovenske govorice. Tonč torej ne bo sedel na županovem stolu, ker se odbornik ni, pač pa namestnik na zadnjem mestu. Oj, sramota!

Rudečica je oblila njegovo sicer blede lice, to je hotel ohladiti, kar se mu je res posrečilo. Med "fijakerji" tik kolodvora je nastal majhen prepir. "Pokažimo svojo moč in svojo tevtonsko sliko", misli si naš Tonč, akoravno ga ni stvar nič brigala. Z bičem je začel klestiti po najmlajšem hlapcu, da bi se maščeval nad Mahoričevem hotelom, kjer se vljudno postreže Slovincem in Nemcem. Ne sodimo prestrogo! Morebiti se je hotel kot spreten boksar le samo priporočiti slovenskim odbornikom, naj bi on dobil sabljico bridko, ne pa g. Flis. "Heul" po volitvi, "heul" po omiki. Struna in "flajšter" nista nikjer zastoj, to bo vedel sedaj naš Tonč, kateri je najbrž brat celjskega Wallandovega Lojzeka. Tolsta sta oba, hajlati znata oba, več pa ni treba na tem svetu. V Peklu pri Poljčanah smo mi Slovenci gospodje, v peklu na onem svetu je pa lahko Tonč gospod v "slavni" družbi vseh hajlovcev, dejmokrastov in losvonromkričičev, ker pač dobro vemo, da v zadregi in potrebi tudi Wodan hrusta in požira muhe. Tam bo za nje pravi "Geheul!"

Kozje. Učiteljsko društvo za kozjanski okraj je zborovalo v Kozjem, dne 1. julija 1900. Zborovanja se je udeležilo 29 udov, 3 so manjkali. Vsa čast gospicam tovarišicam, ki se vsakikrat polnoštevilno udeležijo zborovanja. Po običajnem pozdravu predsednika nam isti predstavi novovstopivše ude: gospod. Franc Olgo in Hrovatin Ano ter g. Pulko Valentina. Živili! Nato se preide k dnevnemu redu:

1. Zapisnik zadnjega zborovanja se odobri.

2. Dopisana dopisa se prečitata: a) Dopisu učiteljskega društva za celjski in laški okraj, tičeč se enakomerne razdelitve šolskih počitnic, se ni pritrdilo iz različnih krajevnih razmer. b) Na dopis tovariša gosp. Strmškega o slavnosti v spomin stoletnice rojstva prvega slovenskega pedagoga Antona Martina Slomškega, sklene društvo se udeležiti slavnosti po mnogoštevilni deputaciji. Društvo hoče kazati z obilo udeležbo, kako ve ceniti zasluge narodnega slavljence, kar bo de toli laglje, ker ima učiteljstvo brežiškega okraj. glavarstva dan poprej uradno konferenco v Vidmu, od koder se slavitelji odpeljejo skupno po železnici v Ponikvo. Pevci, ki bodo sodelovali pri koncertu, prijavijo naj posamezno svoja imena tov. g. Strmšku.

3. Zelo živahna je bila debata o razdelitvi učne tvarine iz I. in II. nemške vad. (Schreiner, dr. Bezjak) za I. II. III. IV. in V. razredne ljudske šole, o čemur se bode itak razpravljalo pri letošnji uradni konferenci. Višje oblasti nam le velevaljo, koliko ur imamo posvetiti v posameznih razredih in oddelkih nemščini, a ne kažejo

nam predmeta, kateremu naj se odzamejo te ure. Pri uradni konferenci naj se učiteljstvo tudi o tem pogovori in naj energično postopa, da se materinščina ne bode zanemarjala v korist nemščini.

4. Predsednik društva, g. E. Moric, podaval nam je o vinoreji in o škodljivcih vinske trte. Razpravljal je o sledečih točkah: 1. Vinogradnik naj pusti zemljo odpočiti nekoliko let pred nasadom. Najbolje je, da poseje tja lucerno, kojoj s Thomasovo moko gnoji. Detelja napravi zemljo rodovitnejšo, ker nabira dušica iz zraka. 2. Srbeti mora na odpeljavo podzemeljske vode (drenaža). Ta je za trpežnost in zdravje trsa neobhodno potrebna. 3. Izbere naj zemlji primerno ameriškansko podlago, sicer mu trta ne uspeva. 4. Sadi naj mlade, dobro zrašene, cepljene trte in skrbi da se mu mladi trs dobro razvija. 5. Paziti mora na škodljivce vinske trte. — Sredstvo proti strupeni rosi je škropljenje z razstopino modre galice (po najnovejših skušnjah zadostuje 1 kg. galice na 100 l. vode). Apno, ki se poleg rabi, naj bo vedno ugašeno. Prvikrat je treba škropiti pred kalenjem trosa, tedaj pred cvetjem. Zopei palež umivamo trs z rastopino zelene galice (5 kg. na 100 l. vode). V letošnjem letu se je prikazal zlasti na Bizeljskem hud sovražnik grozdja, t. j. grozdni zvijač. Nastopi po dvakrat na leto in uniči polovico do dve tretjini trgatve. Zatira se na več načinov, kot buba na starem trsu in kot gosenica na cvetju. Te je treba pridno pobirati. Učenci IV. in V. razreda ljudske šole v Št. Petru so nabrali v teku dveh ur v vinogradu kneza Windischgrätza 3941 gosenic grozdnega zvijača. G. poročevalec se nam koncem imenuje nekatere stroje v zatiranje tega škodljivca in priporoča "Godnikov prah za mrčes" v Zari.

Prihodnje društveno zborovanje bo 1. sept. v Kozjem. H.

Iz tužne Istre. O isterskih Slovincih in Hrvatih nismo vajeni mnogo čitati, ker tamonjši kraji so nekaka neznana bajna zemlja. In res razmere v Istri niso navadne, ampak žalostne in neredne, kakor zemlja sama za časa poletne suše. Ta avstrijska pokrajina se more le še s Poljsko primerjati, kar se tiče anarhije, ki tu vlada. Anarhija pa zadeva seveda samo Slovence, kajti le ti so skoro brezpravni in le gospodujoči Italijani imajo vse pravice in nadpravice.

Dokazov za to bi mogel navesti za celo veliko knjigo, a lahko jih vsak sam čita vsaki dan v tržaški "Edinosti" in "Našoj slogi". Omeniti hočem samo borbo za slovanske ljudske šole po Istri, o kateri si drugi Avstrijanec dolgo ne more napraviti pravega pojma. Prošnje in obravnave za ustanovitev kake slov. ljudske šole, ki so zakonito popolnoma utemeljene, proti katerim se ne da z nobenim tehtnim vzrokom ugovarjati, tečejo in čakajo po deset in še več let. Pa to ni le eden slučaj, ampak takšnih je neverjetno mnogo. Skoraj povsod, kjer so le mogoče, zahtevajo se slov. ljudske šole, kajti narod zna ceniti njihovo važnost in je razmerno z uboštvom pripravljen za velike žrtve, a vendar so le večji kraji, ki imajo sploh šole. Italijanske šole se pa seveda, kakor pri nas nemške, povsod vsiljujejo.

Vpraša se, kako je to mogoče, ker imamo vendar po celem cesarstvu iste zakone in pravice. A vendar je istra izjema v tem oziru. Italijanski deželni odbor dela, kar hoče in državno namestništvo, ki ga ima nadzirati, tega noče in si ne upa energično, ker ga Trst popolnoma terorizuje. Italijanska vlada ima princip, ki se v Trstu javno prizna, Slovence obdržati v nevednosti brez šol ter jih tudi ob enem materijelno uničiti, kajti potem jih je lahko poitaljaniti. In res so pri tem vražjem, roparskem delu po nekaterih krajih že precej dosegli. V tem oziru so dosledni povsod tudi pri volitvah. Kako se ne zakonite volitve vršijo in kako se zakonite razveljavajo, o tem mi ne moremo niti dobro sanjati.

A vendar, hvala Bogu, ni povsod takšnega uspeha, kakor bi ga bilo pričakovati in skrajno nečloveško in krivično delo nima blagoslova. Ganihi so se ali počeli so se gibati isterski Slovenci in reči se more, da italijanstvo po nekaterih krajih nazaduje, a slovanstvo napreduje. A kar je najbolj tolažljivo je, da ima tudi slovanstvo v Istri najlepšo bodočnost. Temelj je postavljen pomnogih ljudskih šolah, posebno pa po novousta-

novljeni hrvatski gimnaziji v Pazinu. Ta temelj je trdna, popolna podlaga, ne polovičarska kakor so naše slovenske srednje šole, kajti gimnazija je popolnoma hrvatska in bode cela gimnazija. Naše gimnazije so le karikature, ne tič ne miš, ki imajo samo namen, Slovence na pripravi način izobraziti in preobraziti v nemškega uradnika. zato toliko poturic. Istovski Slovani so se takšnemu polovičarstvu ognili in njihova prva gimnazija, v kateri je tudi tretjina Slovencev, bo vzgojila cele, kremenite Slovence, ki bodo visoko in neustrašljivo nosili jugoslovansko zastavo. V tem oziru si lahko vzamemo Istrijance za vzgled, posebno pa ponosni kranjski Slovenci. Naše gimnazije nas napravljajo za pritlikline Nemcev in so prava sramota za naš narod na koncu drugega tisočletja. Istrijanci, čeravno toliko časa zanemarjeni, to ne bodo nikdar, ampak so se lepo naslonili na sosedne Hrvate. A mi Slovenci dvomimo in si ne upamo storiti ednakega, odločnega, rešilnega koraka, češ brez nemščine v Avstriji ne moremo živeti. Da! kot Slovenci ne, a tim bolje kot Jugoslovani in to bodi naš moto.

Narodno-gospodarske novice.

Pouk o strupeni rosi (peronospora viticola) in o sredstvih proti njej.

Razun trtne uši pustoši nam vinograde bolezen, katero povzročuje majhna glivica; to glivico imenovali so učenjaki: "peronospora viticola", — a naši vinogradniki nazivajo jo: "strupena rosa."

V kmečkih krogih je čisto razširjeno mnenje, da to trsno bolezen povzroča mrzla rosa, megla, preobilica dežja, ali celo umetna gnojila; ta misel je popolnoma napačna! Kakor že omenjeno, je vzrok strupeni rosi glivica, koje žitje je natančno znano. Kalf (trosi) peronospora prezimijo kot tako imenovano "zimsko trosje". — To zimsko trosje je okovarjeno z močno, trdno (koženasto) kožico, je zelo vstrajno, ter tako majhno, da ga je opaziti le z močnim povečalnim steklom.

Kakor vsako rastlinsko bitje, kali tudi ozimno trosje le v dovoljni toploti in vlagi; dolgotrajna suša, vročina ali huda zima ugonobi ozimno trosje. Odtod prikazen, katero je menda že vsak vinogradnik opazoval, da se strupena rosa v zelo vlažno-toplih spomladnih posebnostih razširja.

Ozimno trosje kali v spomladi ter izcimi v kratkem času kaljivo trosje (seme) — "poletno trosje". To zelo majhno, nežno in mehko poletno trosje raznosijo vetrovi na vse kraje; na ta način popada trosje na gorno stran trsnega listja. V suhem vremenu ohrani poletno trosje kaljivost le 8 do 10 dni, potem pa pogine; iz tega si vsak lahko raztolmači, zakaj se bolezen v suhih letinah ne more zelo razširjati. Na listju pa, ki je od rose ali dežja mokro, razredi se tros v pol do 1 uri na 5 do 8 "roječih troskov", a vsak teh troskov zarine v notranjost lista sesalko; tako se razvije glivično podgobje.

Kalenje peronospornega trosja vrši se le v pričujočnosti vode in vlage, medtem ko grozdni plesnobi (oidium) k temu že vlažen zrak sam zadostuje. Čez 8 do 10 dni izstopijo iz listnih rež na spodnji strani lista trosnosni. Vsalet tega nastanejo na listu proge, podobne soliterskim marogam na vlažnem zidu (pod povečalnim steklom vidijo se na teh progah cele tratice belkastih glivic). List poruji in se posuši.

Škodo povzročuje peronospora s tem, da njeno podgobje listno staničevino razdero ter tako okrožje soka, o kojem glivica živi, prepredi. Če si prej omenjene maroge z drobnogledom (mikroskopom) natančno ogledamo, vidimo mnogo šopkov glivičnih nití, — "trosnosov" — a na njih hruškicam podobno poletno trosje. To trosje veter na enak način raznaša, kakor se je omenilo glede prvih, — iz ozimnega trosja vzklitih trosov, — in tudi ono pride na tak način zopet na listje. Ako je listje ob času, ko trosje pada z znano bakreno-apneno zmesjo že poškopljeno, pogine trosje, kadar se imenovana zmes raztopi v dežju ali rosi; če pa list ni bil poškopljen, kali trosje kakor je bilo gori povedano, v kratkem času ter predre v notranjost lista. Poznejše škropljenje ne hasne, ako so se sesalke perc;

nospore že zarile v notranjost lista. Če se je vršilo škropljenje šele po zakužbi, ali pa v času, ko se opazovale na listju posamezne maroge in se peronospora za tem ni več širila, ni se slednje zgodilo morebiti zaradi tega, da bi se s škropljenjem bilo pokončalo že v listnem stanišču nahajajoče se podgobje, marveč vzrok temu prenehanju daljnega razširjanja peronospore je v takem slučaju iskati v tem, ker se je daljna zakužba s škropljenjem odvrnila. O ogromni razploditvi te glivice dobimo pojem, ako zremo, da en sam list more zaploditi do pol milijona trosov!

Strupen učinek bakrenih soli na kali peronospore je tako velik, da za dostujejo za njih uničevanje zelo majhni deli tega sredstva (2 do 3 desetmilijonski deli). Vendar si pa moramo pripravljati primerna močne raztopine zategadelj, ker bakrene spojine, ki se drže listja, redči in izpira dež. Iz navedenega se da tolmačiti, kako pride, da vinograd, ki je bil en dan prej škropljen, ostane zdrav, medtem, ko je sosednji vinograd, katerega so samo za dan pozneje škropili, po peronospori zelo napaden; — v prvo omenjenem vinogradu pokončali so s škropivom trosse, ki se je nahajalo na listju, v drugem vinogradu je pa medtem — valed ugodnega vpliva rose ali dežja — trosje vzkliko! Vinogradarji pa napačno mislijo, da dež in rose ali megla zakrivijo strupeno roso! — Vlaga je le vzrok klitja glivičnih trosov; vendar peronospore ne prinese ne dež, ne megla, temveč ista nahajala se je za časa dežja že na listju! (Konec prih.)

Politični pregled.

(Državni položaj) Vlada bo poskusila porazumljenje po posebnih konferencah s posameznimi strankami. Cesar je baje odobril Kobergerje vse načrte, s katerimi hoče ozdraviti notranje politične razmere. Državni zbor se skliče koncem meseca septembra ali pa v začetku oktobra.

(Niževavstrijski namestnik Kielmansegg) zapusti svoje mesto, kamor pride šlezjski deželni predsednik grof Thun. Thunovo mesto zasede princ Konrad Hohenlohe.

(Na Kitajsko) pošlje Avstrija še križarko „Kaiserin Elisabeth“ ter neko torpedovko, drugega vojaštva pa ne več.

(Koliko je stala češka obstrukcija dne 8. junija?) Pisarniški ravnatelj v parlamentu je poslal mladočeškemu klubu račun 567 K 80 v za razne razbite pulte in stole.

(Sestanek slovenskih in hrvaških abiturientov v Zagrebu) je hrvaška vlada prepovedala. To je že smešno!

(Hrvatska čitalnica v Duvnu v Bosni) nam je poslala vabilo k slovesni otvoritvi svoje čitalnice dne 29. t. m. Pri tej priliki proslavil se bo svečano tudi 70. etni rojstni dan cesarja Franca Jožefa I.

(Srbski kralj Aleksander in razkralj Milan) sta hotela skupno obiskati pariško razstavo. Francoska vlada pa je namignila srbskemu poslaniku, da bi jo veselilo, če bi ne prišel Milan, ker mu ne marajo skazovati vladarskih časti. Milan se je udal, češ, da mora v sinovi odsotnosti itak — „čuvati“ Srbijo.

(Bolgarski častniki) so naprosili rusko vlado za dovoljenje, da se smejo pridružiti kot prostovoljci ruski ekspediciji v Kina.

(Liberalna turška stranka v Carigradu) je poslala vsem zastopnikom evropskih velevlasti manifest, v katerem opisujejo neznosno stanje na Turškem ter zahtevajo preosnove v naprednem smislu. Poslaniki, kakor evropske vlade pa samo skomizgavajo z ramami, ker se ne upajo zameriti sultanu.

(Prve avstrijske žrtve v Kini) Razun ci vilnih Avstrijcev je bilo pri pobijanju v Pekingu umorjenih in razmesarjenih tudi 28 mož avstrijske ladje „Zenta“, med njimi kapitan pl. Thoman ter kadeta baron Boyneburg in Dittich.

(Vojna na Kitajskem) Vstaja se nagloma širi po celi Kitajski. Guvernerji v Hupai, Hunan in Honanu so se pridružili princu Tuan ter ukazali razrušiti vse cerkve ter pomoriti vse kristjane. Tudi podkralji Huan, Shansi in Kwangtai so šli med bokserje. V Hungtan so bokserji umorili laškega škofa in mnogo duhovnikov. V okra-

jih Hupai in Honan je umorjenih okoli 20.000 kitajskih kristjanov. Po dvakratnem naskakovanju se je evropskim četam vendar posrečilo vzeti mesto Tientsin. Pri obleganju je padlo nad 100 Rusov, 760 drugih Evropejcev ter trije polkovniki. Seveda so imeli tudi Kitajci velike izgube. O mesarjenju Evropejcev v Pekingu prihajajo naknadno grozovite vesti. Ko so Evropejci videli, da ni več rešitve, zastrupile so baje žene svoje otroke in sebe, da niso prišle žive bokserjem v roke.

Razne stvari.

(V prilog vinorejstvu) V Trientu na Tirolskem so zborovali te dni vinorejci, ki so sklenili odposlati trgovinskemu ministru spomenico, naj se pri obnovitvi trgovinske zveze z Italijo carinska klavzula opusti na italijanska vina pa se naj naloži najmanj 8 gld. carine od hektolitra.

(Angleško vojno brodovje) je dne 14. m. lega srpana odplulo iz Trsta. Pri odhodu iz tržaške luke je pozdravila avstrijska ladja z 21 streli, na kar so Angleži odzdravili z 21 streli. Godba je svirala avstrijsko in angleško himno. Naše vojno brodovje je spremljalo Angleže do Pirane. Del angleškega vojnega brodovja se je podal na Reko, drugi del pa na dalmatinske, a tretji del na italijanske obale.

(Odlikovan Hrvat) Pri občnem mednarodnem borilstvu v Parizu je začetkom t. m. dobil tretjo nagrado Hrvat Neralič, rodom iz Slunja. Služil je bil kot podčastnik v Karlovcu in je sedaj prvi veščak v sabljanju v našem cesarstvu.

(Koliko se v Avstriji pokadi?) V minulemu letu se je prodalo v naši državi skupno za 102.638.418 gld. tobaka, smodk in smodčic, za 3.125.488 gld. več nego v letu 1898. „Kratkih“ se je pokadilo 515.514.138 komadov, kub 217.967.223, portorik 177.281.258, viržank pa 168.372.250 komadov. Skupno se je prodalo 1.257.952.264 smodk, smodčic pa 2.596.844.288 komadov in sicer dram 1.336.739.820 ali 72.2 milijona več nego v l. 1898, sport 757.439.707 in sultanec 198.569.123 komadov.

(Potres v Mostaru) Dne 10. t. m. so prebivalci mesta Mostara bežali preplašeni iz svojih hiš na ulice. Krog 9. ure zvečer se je med podzemskim bučanjem potresla zemlja, mesto se je zazibalo. Nekateri hiše so razpokane, tu in tam so se porušili dimniki. Potres je trajal 4 sekunde. Prebivalstvo se je umirilo.

(Povodenj v Galiciji) Vseled neprestanega silnega deževja so reke Danajec, Somnica, Svica, Bistrica, Zielienica, Subenica, Sukiev, Prut, Dnjeper, Stry, Visloka in vsi njihovi pritoki stopili dne 11. in 12. mal. srpana iz svojih strug ter poplavlile vse ondotne pokrajine. Mesto Stry s svojima dvema rutenskima cerkvama, z židovsko sinagogo, bolnišnico, vojašnico itd. je v vodi. Kraji Kurypov, Bludniki, Pukesovce, Ubersko, Lubience, Nadvorna, Bratkovce, Sokolov, Tysmienica, Šednica in mnogo drugih je pod vodo. V Haliču je podrla 10 hiš; nad sto jih je v vodi. Mesto Delatyn, Borislav so poplavljeni. Voda je odnesla mostove, mlino, mnogo hiš je podrla, veliko ljudi se potopilo. Vojaštvo hiti ljudem s čolni na pomoč. Nad 500 ljudi je brez kruha in strehe. Železniški mostovi so poškodovani tako, da je promet ustavljen.

(Nesreča na železnici) Na postaji Wlohy varšavsko dunajske železniške proge je trčil osební vlak ob tovornega; 4 osebe so mrtve, a 32 ranjenih.

(Strašen potres) Kakor se iz Tifisa v Petrograd poroča, je potres porušil 5 vasi in več cerkva. Šest oseb je mrtvih, mnogo ranjenih.

(Koliko je Avstrijcev v Kini?) Lansko leto je bilo na Kitajskem 90 avstrijskih izseljencev ter 5 avstrijskih tverdk.

(Ponesrečeni Slovenci v Ameriki) Pri razstreljevanju rude pri Biwabika v Minesotti je ubilo pet delavcev, med njimi sta bila Peter Šterk iz Poljan in Janez Mrak iz Novega mesta. V La Salle je padel po stopnicah Pavel Primožič iz Podgore nad Loko ter se ubil.

Prvi izkaz

p. ispevov za Leitgebov spomenik. — Okraj Celje.

P. n. darovatelji: Učiteljstvo deške okoliške šole 10 K, J. Kunatič 4 K, dr. Dečko 2 K, dr. J. Vrečko 2 K, neimenovan 50 v., F. G. 1 K, Fr. Lopčar 5 K, Fr. Ogradi 2 K, K. Vanič 2 K, D. Hribar 1 K, L. Šah 1 K, dr. Brečić 2 K, dr. J. Serbec 2 K, dr. Hrašovec 2 K, K. Wisniak 2 K, J. Stakelj 1 K, J. Kvac 1 K, Recelj 1 K, Troha 2 K, gđ. Z. Kovačič 2 K, gđ. Mrevlje 1 K, gđ. Mesar 1 K, J. Čuček 1 K, J. Radaj 1 K, Fr. Vošnjak 1 K, J. Topolovec 3 K, A. Kukovič 2 K, A. Pleterški 60 v., dr. Praunseis 2 K, neimenovan 1 K, Kolenc 1 K, Šušterič 50 v., Kosi 3 K, J. Kosem 2 K, dr. Krančič 1 K, Detiček 1 K, T. Waida 1 K, K. Marochits 1 K, Supanc 1 K, A. L. 40 v., šolake sestve celjske 1 K, J. Soritsch 1 K, neimenovan 1 K, Polak 1 K, Lajnc 2 K, J. Zorn 1 K, R. Knafli 1 K, gđ. L. Piano 1 K, gđ. K. Lešnjak 1 K, J. Stante 2 K, M. 20 v., J. Čulek 1 K, gđ. M. Orač 2 K, A. Petriček 2 K, F. Exel 2 K, A. Brezovnik 2 K, neimenovana 1 K, skupaj K 144.40. Ta vsota je naložena pri „Južnoštajerski hranilnici“ na knjižnico šte. 7649.

Armar Gradišnik, poverjenik.

ZAHVALA

Srčno zahvalo izrekamo vsem, ki so mojemu soprogu oziroma očetu izkazali zadnje čast in ga sp. emili k večnemu počitku. Posebno zahvalo pa izrekamo še cenjenim sotražnikom in pa gospodu nadučitelju, ki so pripomogli k utehi ob tej britki izgubi.

Gornjigrad, dne 18. julija 1900.

Helena Matjaž, soproga.
Janez, Matej in Ana Matjaž, otroci.

ZAHVALA

Srčno zahvalo izrekam vsem, ki so mojemu blagemu soprogu že med boleznijo tešili bolelost in vsem onim, ki so ga spremili k večnemu počitku. Posebno pa se še zahvaljujem vsem darovalcem krasnih vencov, vč. častnikom tukajšne garnizije, kakor tudi deputacijam in slavnim tukajšnjim društvom.

V Celju, dne 19. julija 1900.

(300) Matilda Ukmar
c. in kr. pom. komisarja vdova.

Branjarija in gostilna

v Ljubecni pri Celju je pod ugodnimi pogoji v najem oddati.

Več pove lastnik Ferd. Rakef Spodnja Hadinja pri Celju (302) 2-1

Ržen rožiček

(302) 3-1

(Mutterkorn)

kupuje Josip Matič v Celju.

(298) 3-1

Učenca

iz poštene rodbine, sprejme takoj v uk

Josip Hočever, krojaški mojster
v Celju, Kolodvorske ulice šte. 5.

GOSTILNA

(za prenočevanje tujcev) v sredini velikega trga se da takoj v najem, ista je tudi za primerno ceno na prodaj.

Ponudbe sprejme upravnistvo „Domovine“ v Celju (pod nasl. G. M.) (296) 3-1

(299) 3-1

Sprejme se

pri poštnem uradu v Žetalih pri Rogatcu dozuljen vojak kot poštni pot. Plača po dogovoru. Ponudbe sprejema Makso Berliag, Žetale pri Rogatcu.

PISAR

vešč slovenskega in nemškega jezika, usrjen v manipulaciji in manjših konceptih, želi vstopiti v službo pri odvetniku ali notarju. Kdo, pove upravnistvo lista „Domovine“ v Celju. (301) 2-1

(285) 3-3

Kdor želi

treske smrekove za kurjavo, naj se obrne takoj z naročilom na Ferd. Gologranca hiš. šte. 51. v Gaberjih pri Celju.

Velika razprodaja

pri

Adalbertu Globočniku
v Žalcu

se prične dne 15. julija t. l.

V mnogobrojen obisk se priporoča
z velespoštovanjem

(287) 6-3

Adalbert Globočnik.

Josip Širca

v Žalcu.

Tovarniška zaloga, najslavnejših in najboljših koles kakor:

„Puch“, „Meteor“, „Waffen“, „Slavia“.

potem drugih raznovrstnih, z novimi in najnovejšimi iznajdbami opremljenih garantiranih koles. Cena od 80 gl. naprej. Lastna popravilnica. Zaloga posameznih kolesnih del in kolesarskih potrebščin.

* Točna in kulantna postrežba. *

Vožne karte in tovorni listi v AMERIKO.

Kralj belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna naravnost v Novi Jork in Filadelfijo. Koncesijovana od vis. c. kr. avstrijske vlade. Pojasnila daje Red Star Linie. Dunaj IV. Wienergürtel 20 ali pa Julij Popper, Bahnstr. 8, Innsbruck.

Trgovski učenec,

s prav dobrimi spričevali ljudske ali meščanske šole, 14 let star, poštenih staršev, se sprejme takoj. Za ubožnega hrana, stanovanje, obleka in šolnina brezplačno. (225) 3-2

Edmund Kavčič

trgovina špecerijskega blaga v Ljubljani.

Lepe konje

z polpokritim vozom (Phaeton)

in čisto nove sani, proda

Dr. Alojzij Praunseis v Celju.

UČENCA

sprejme takoj v ponk:

IVAN SKABERNE

kleparaki mojster v Celju, Rotovške ulice.

Naprodaj

je poslopje z travniki, njivami, vinogradom, s sadonosnikom in gozdi. Več pove

(286) 3-2

Vengušt Janez

p. St. Jur ob južni železnici.

Vse po najnižji ceni!

Srajce, bele in pletene, ovrtnike, manšete, predprsia, kravate, masne, ro-kavice, glave in pletene, nogavice, naramnice, ga-lošne, copate, priporoča

P. Kostič v Celju.

Točna in solidna postrežba!

Na drobno.

Na debelo.

Peter Majdič

trgovina z železnino „MERKUR“

Celje, Graške ulice št. 12

priporoča različne poljedelske stroje priznane najboljšega izdelka, kakor: mlatilnice, slamoreznice, čistilnice za žito, mline za žito vejati, stiskalnice za sadje in grozdje itd.

Vedno velika zaloga cementa, najboljšega gornještarskega železa, stavbenih potrebščin, traverz, okovov, samokolnic, poljskega orodja, kuhinjske priprave, štedilnikov, peči in sploh vsega v to stroko spadajočega blaga.

Slavno občinstvo radimo najljubše, si pri priliki ogledati našo trgovino in zalogo.

Cene nizke.

Postrežba točna.

Najboljše strune

za gosli, kitare, tamburice, ali citre so dobili v trgovini Dragotin Hribarja v Celju.

„Svoji k svojim.“
C. I. kr. priv. tvornica,
brizgalnic, cevij in
kmetijskega orodja
R. A. Smekal
v Cechu na Moravskem
Podružnica
Zagreb

al. gasil. društvom brizgalnice vsake vrste s patentom proti zmrzlini cevij in opreme. Posednikom kmetijske stroje ter peronospora-škropilnice, slednje po 11 gl. komad franko vsaka pošta. Plačila tudi na obroke. Prekupcem zdaten rabat.

Podružnica Zagreb.

Zacherlin

Ne v zavitkih
jedino pristen v steklenici!

To je v resnici neprekosljiva, radikalna pomoč proti vsakateri mrčesni nadlogi.

Celje:	Travn in Stiger	Laško:	Andrej Križanec
	Frane Podnik		Karl Hermann
	Alojz Valtan		Kmetijsko društvo
	Viktor Wog	Planina:	Lud. Schuchter
	Milan Holcar		F. Wambrecht
	Jos. Poljanec	Črna Gora:	Jakov Bala
	Josef Matič		Ferd. Jansa
	Prilick Jakovitch		A. P. Kranjcar
	Fr. Rischlavy		Anton Scherz
	Karel Gela, lekarna		Karel Sima
	Fr. Zangger		Ludolf Vukil
	Anton Kolenc		Marija Suppan
	M. Ranschke, lekarna		Ant. Rappan
	Josef Simer		Fr. M. Schuch
	Anton Topolac		Fr. Vardi
	W. Wranche		Norbert Zamo
	Anton Fajon		Fr. Karlin
	Anton Sikder		J. F. Schuchter
	Braslovce:		Josef Wagner
	Ant. Plaskan		Josef Linchnig
	Josef Pauer		Konstantin Drav
	Konjice:		J. M. Kramar
	Fr. Kupač		Fr. Polak
	Horstnik:		Rob. Stenwitz
	Algebra Bauerheim		James Müller
	Konstantin Drav		
	Josef Wank		

Gornjsko: I. Ivorick
Ljubno: Fr. X. Petek
Jana Filipič
Sevnica: A. Pakian
S. F. Schalk
Ludvik Smole
Zwenkel & Cmp.
Vojnik: Fr. Zol
St. Jurij ob Tab.: Fr. Plaskan

Zibika: Janes Zlatofek
Videm: Ivan Novak
Vitanje: Anton Jaklin
Velenje: Karl Tischler
Zalec: Adal. Globocnik
Adalbert Geier
St. Lovrenc: Elna Turin
Trg Lemberg: Fr. Zupančič

iz Etter-jevega
sadnega soka,

sadno pijačo.

sadnega vina.

ki se pripravljajo iz naravnega sadja, valed tega prost vsake kemične primene ter ga ni smeti namenjati z vsebino „umetnega vina“, namore si vsakdo z malim trudom in neznatnimi stroški napraviti lastno, vzdržljivo in krepilno.

Dobiva se v Mokronogu pri Marji Sbi, v Galiciji pri Francu Senica, v Celju pa pri Jos. Pollanetzau.

Južno-štajerska hranilnica v Celju v „Narodnem domu“

za katero jamčijo okraji: Sevnica, Gornjigrad, Šoštanj, Vransko in Šmarje pri Jelšah za popolno varnost vlog in za njihovo po pravih določeno obrestovanje do neomejene visokosti, obrestuje hranilne vloge po 4% in pripisuje obresti poluletno h kapitalu, ter plačuje rentni davek hranilnica sama in ga ne odteguje vlagateljem, tako, da dobé isti popolnoma nad 4% obresti letno.

Izposojuje na zemljiško varnost po 5%.

*Hranilnica posluje s strankami
vsak torek in petek dopoldne.*

Priporoča se ta zavod staršem, varuhom in kuratorjem, da tam vlagajo denarje svojih varovancev in oskrbovancev in taisto zahtevajo pri varstvenih sodiščih.